

Bryssel 24.5.2019
COM(2019) 236 final

**KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

vihreää infrastruktuuria koskevan EU:n strategian täytäntöönpanon edistymisestä

{SWD(2019) 184 final}

1. Tausta ja johdanto

Vihreä infrastruktuuri määritellään asiaa koskevassa Euroopan unionin (EU) strategiassa seuraavasti: [Se on] ”strategisesti suunniteltu verkosto, jossa on luonnontilassa olevia alueita, osaksi luonnontilassa olevia alueita ja muita ympäristöön liittyviä tekijöitä, joka on suunniteltu tuottamaan useita erilaisia ekosysteemipalveluja ja jota hoidetaan tässä tarkoituksessa. Siihen sisältyy viheralueita (tai sinisiä alueita, jos kyseessä ovat vesiekosysteemit) sekä muita fyysisiä elementtejä maa-alueilla (myös rannikkoalueilla) ja merialueilla. Maa-alueilla vihreää infrastruktuuria on maaseudulla ja kaupunkiympäristössä.”

Harmaa infrastruktuuri rakennetaan yleensä vain yhtä käyttötarkoitusta varten, mutta luonnoltaan monimuotoiset viheralueet ylläpitävät – usein samanaikaisesti ja hyvin edullisesti – monia erittäin hyödyllisiä toimintoja, jotka hyödyttävät niin ihmisiä, luontoa kuin talouttakin.

EU:ssa vihreän infrastruktuurin rungon muodostaa Natura 2000 -verkosto. Lisäksi siihen kuuluu Natura 2000 -alueisiin kuulumattomia luonnontilassa ja osaksi luonnontilassa olevia alueita, kuten puistoja, yksityisiä puutarhoja, pensaikkoja, jokivarsien kasvillisuuden peittämiä suojakaistoja tai rakenteeltaan monimuotoisia maatalousmaisemia, joilla on erilaisia piirteitä ja käytäntöjä, sekä keinotekoisia muodostelmia, kuten viherkattoja ja -seiniä tai vihersiltoja ja kalaportaita. Pelkän Natura 2000 -verkoston tuottamien ekosysteemipalvelujen hyödyn arvo on koko EU:ssa arviolta 300 miljardia euroa¹ vuodessa, ja kaiken vihreän infrastruktuurin hyödyt ovat paljon tätä suuremmat.

Vuoteen 2020 ulottuvan luonnon monimuotoisuutta koskevan EU:n strategian tavoite 2 on seuraava: ”ekosysteemejä ja niiden tarjoamia palveluja ylläpidetään ja niitä parannetaan luomalla vihreää infrastruktuuria ja ennallistamalla ainakin 15 prosenttia luonnontuneista ekosysteemeistä vuoteen 2020 mennessä”. Tämän tavoitteen saavuttaminen kaikilta osin voisi luoda 50 000 työpaikkaa ja Natura 2000 -verkoston ennallistaminen suotuissaan tilaan 140 000 työpaikkaa; lisäksi näiden kahden saavutuksen ansiosta syntyisi vuosittain 4,2 miljardin euron ja 11,1 miljardin euron arvosta suoria tuotoksia sekä runsaasti erilaisia ekosysteemipalvelujen tuomia hyötyjä.²

Komissio antoi vuonna 2013 vihreää infrastruktuuria koskevan EU:n strategian³, jonka tavoitteena on kasvattaa vihreän infrastruktuurin taloudellisia hyötyjä lisäämällä investointeja Euroopan luonnonpääomaan, jotta EU saavuttaisi luonnon monimuotoisuutta koskevat tavoitteensa vuoteen 2020 mennessä. Strategiassa määritellään neljä ensisijaista toimintalinjaa: vihreän infrastruktuurin edistäminen keskeisillä politiikanaloilla; tiedotuksen parantaminen, tietämysperustan vahvistaminen ja innovoinnin edistäminen; rahoituksen saannin parantaminen ja EU:n tasolla toteutettavien, vihreään infrastruktuuriin liittyvien hankkeiden edistäminen.

¹ *The Economic benefits of the Natura 2000 Network*, 2013, ISBN 978-92-79-27588-3.

² Eftc, ECNC, UAntwerp & CEEWEB, *Promotion of ecosystem restoration in the context of the EU biodiversity strategy to 2020*, 2017.

³ COM(2013) 249 final.

Strategian mukaan **komissio tarkastelee vuoden 2017 loppuun mennessä, miten vihreän infrastruktuurin kehittäminen on edistynyt, ja julkaisee kertomuksen saaduista kokemuksista ja suosituksia tulevista toimista.** Luontoa, ihmisiä ja taloutta varten laaditun toimintasuunnitelman⁴ mukaan arviointia voidaan hyödyntää määriteltäessä tulevia toimia EU:n vihreää infrastruktuuria koskevien strategisten investointien alalla. Siitä on hyötyä myös vuoteen 2020 ulottuvan luonnon monimuotoisuutta koskevan EU:n strategian loppuarvioinnissa.

Tässä arvioinnissa tarkastellaan strategian neljän ensisijaisen toimintalinjan täytäntöönpanon edistymistä ja haasteita EU:n tasolla ja jäsenvaltioissa⁵. Lisäksi nostetaan esiin saatuja kokemuksia ja annetaan ehdotuksia strategian tulevaa täytäntöönpanoa varten.

2. Saavutetun edistyksen ja haasteiden arviointi

2.1 Vihreän infrastruktuurin edistäminen keskeisillä politiikanaloilla: edistys ja haasteet

Vihreää infrastruktuuria koskevassa strategiassa painotetaan tarvetta varmistaa, että vihreästä infrastruktuurista tulee tavanomainen osa aluesuunnittelua ja aluekehitystä ja että se on täysin sisällytetty niiden toimintalinjojen täytäntöönpanoon, joiden tavoitteet voidaan saavuttaa luontoon perustuvien ratkaisujen avulla kokonaisuudessaan tai osittain. Strategian mukaan keskeiset politiikanalat, joiden välityksellä vihreää infrastruktuuria edistetään, ovat alue- ja koheesiopolitiikka, ilmastonmuutoksen torjuntapolitiikka ja ympäristöpolitiikka, katastrofiriskien hallinta, terveys- ja kuluttajapolitiikka ja yhteinen maatalouspolitiikka. EU:n vihreän infrastruktuurin perusrakenne muodostuu Natura 2000 -verkoston alueista ja toiminnoista. Luontodirektiivien toimivuustarkastuksessa todettiin, että vaikka direktiivit ovat vuoteen 2020 ulottuvan luonnon monimuotoisuutta koskevan EU:n strategian kannalta keskeisiä säädöksiä, pelkästään niiden avulla ei voitu saavuttaa EU:n tavoitetta pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen vuoteen 2020 mennessä. Luontoa, ihmisiä ja taloutta varten laadittu toimintasuunnitelma sisältää lisätoimia, kuten ohjeistuksen vihreään infrastruktuuriin liittyvien hankkeiden hyödyntämisestä EU:n tasolla siten, että parannetaan Natura 2000 -alueiden keskinäistä kytkeytyneisyyttä ja tuetaan muita luonnon monimuotoisuutta koskevia EU:n tavoitteita.

Vihreää infrastruktuuria voidaan ottaa käyttöön säilyttämällä luonnoltaan monimuotoisia ja hyvässä tilassa olevia ekosysteemejä sekä ennallistamalla huonokuntoisia ekosysteemejä Natura 2000 -alueilla ja niiden ulkopuolella. Jäsenvaltioiden on lintu- ja luontotyyppidirektiivien nojalla määriteltävä ennallistamistavoitteita ja -toimenpiteitä niille Natura 2000 -alueille, joilla lajien ja luontotyyppien suojelun taso ei ole vielä suotuisa. Yksi alueellisten ja kansallisten ekosysteemien säilyttämistä ja ennallistamista koskevien painopisteiden määrittämisen keskeisistä välineistä on hankkeiden toteutusjärjestyksen sisältävä toimintasuunnitelma, jollainen jokaisen jäsenvaltion on laadittava

⁴ COM(2017) 198 final.

⁵ Ks. kertomukseen liittyvä komission yksiköiden valmisteluasiakirja sekä 28 maakohtaista tietosivua.

luontotyyppidirektiivin 8 artiklan nojalla. Toimintasuunnitelmien⁶ uudistettu muoto mahdollistaa sen, että niissä voidaan käsitellä myös laajempia vihreän infrastruktuurin toimenpiteitä.

Luonnon monimuotoisuutta koskevan strategian toimen 6 a mukaan jäsenvaltiot laativat komission avustuksella vuoteen 2014 mennessä strategiset kehykset painopisteiden asettamiselle ekosysteemien ennallistamiseksi alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla. Komissio julkaisi vuonna 2014 selvityksen⁷, joka auttaa jäsenvaltioita asettamaan heikentyneiden ekosysteemien ennallistamista koskevat painopisteet. Ennallistamisen painopisteiden asettamista koskevia kansallisia ja alueellisia kehyksiä on laadittu vasta vähän⁸, mutta ennallistamistoimia on toteutettu jonkin verran⁹. Usein pontimena on jokin muu asiaan liittyvä EU:n säädös, kuten vesipolitiikan puitedirektiivi tai meristrategiapuitedirektiivi. Ennallistamisen painopisteitä koskevien kansallisten kehysten ja niitä täydentävien luonnonsuojeludirektiiveihin perustuvien toteutusjärjestyksen sisältävien toimintasuunnitelmien laatimiseksi tarvitaan vielä lisätoimia, jotta toimi 6 b voitaisiin toteuttaa tavalla, joka on yhdenmukainen ekosysteemien ja ekosysteemipalvelujen kartoitusta ja arviointia¹⁰ koskevan EU:n aloitteen sekä EU:n lainsäädännössä edellytettujen ennallistamistoimien kanssa.

Useissa jäsenvaltioissa on perustettu kansallisia ekologistia verkostoja tai vastaavia välineitä. Monissa jäsenvaltioissa vihreää infrastruktuuria koskevat tavoitteet tai vaatimukset on sisällytetty laajempaan luonnon monimuotoisuutta tai luonnonsuojelua koskevaan politiikkaan ja lainsäädäntöön. Esimerkiksi monissa kansallisissa luonnon monimuotoisuutta koskevissa strategioissa ja suunnitelmissa viitataan vihreään infrastruktuuriin (kyseisellä nimellä tai muilla samaa tarkoittavilla käsitteillä). Vihreää infrastruktuuria voidaan käsitellä epäsuorasti myös tiettyihin ekosysteemeihin liittyvissä asiakirjoissa, kuten Irlannin kansallisessa suostrategiassa. Saksan kansallista vihreän infrastruktuurin konseptia¹¹ lukuun ottamatta jäsenvaltiot eivät kuitenkaan ole vielä laatineet nimenomaan vihreää infrastruktuuria koskevia kansallisia strategioita. Joitakin kansallisia strategioita on kuitenkin työn alla (esim. Espanjassa), ja EU:n strategian määritelmän mukaista vihreää infrastruktuuria käsitellään ainakin epäsuorasti muissa politiikoissa ja säädöksissä.

EU:n vesipolitiikan alaan kuuluvien luonnollisten vedenpidätystoimien avulla voidaan hidastaa hulevesien virtausta, lisätä veden imeytymistä maahan ja vähentää epäpuhtauksia luonnollisten prosessien kautta. Tällaisten toimenpiteiden on todettu olevan kustannustehokkaita tapoja saavuttaa vesipolitiikan puitedirektiivin ja tulvadirektiivin tavoitteet.¹² Lisäksi ne auttavat suojelemaan luonnon monimuotoisuutta ja sopeutumaan

⁶ <http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/docs/PAF%20format%20EN.docx>

⁷ <http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/comm2006/pdf/2020/RPF.pdf>

⁸ Saksa, Alankomaat ja Belgian Flanderin alue.

⁹ Ks. alaviite 2.

¹⁰ Ekosysteemien ja niiden tuottamien palvelujen kartoitus ja arviointi (MAES): http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/ecosystem_assessment/index_en.htm

¹¹ <http://www.bfn.de/bkgi.html>

¹² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52012DC0673>

ilmastonmuutokseen. Luonnollisista vedenpidätystoimista on annettu ohjeita¹³, ja niiden toteuttamista EU:n rakenne- ja investointirahastojen kautta on kannustettu jäsenvaltioiden toimenpideohjelmien ja maaseudun kehittämisohjelmien laatimisen yhteydessä¹⁴. Toimenpideohjelmiä koskevassa jälkiarvioinnissa¹⁵ todetaan, että strategisten ja yhdenmukaisen ohjelmien edistämistä on jatkettava, vaikka asiassa onkin jonkin verran edistytty, ja että laajamittaisten vihreän infrastruktuurin ja luonnollisten vedenpidätystoimien suunnittelu parantaisi myös veden laatua, auttaisi torjumaan tulvia ja edistäisi luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden saavuttamista. Suunnittelussa voidaan hyödyntää ekosysteemien ja ekosysteemipalvelujen kartoituksen ja arvioinnin yhteydessä tehtävää työtä, vesienhoitosuunnitelmia ja luonnonsuojeludirektiiveihin perustuvia toteutusjärjestyksen sisältäviä toimintasuunnitelmia sellaisten monitoiminnallisten alueiden määrittämiseksi, joilla ekosysteemipalvelujen tuottamiseen on parhaat mahdollisuudet.

Meri- ja kalastusasioita koskevassa EU:n politiikassa¹⁶ vihreä infrastruktuuri nähdään keinona edistää rannikkoalueiden kestävä kehitystä. Merten aluesuunnittelun puitteista annetun direktiivin¹⁷ 5 artikla kattaa vihreän infrastruktuurin päätavoitteet, sillä sen mukaan jäsenvaltioiden on pyrittävä edistämään ympäristön säilyttämistä, suojelua ja parantamista, kyky sietää ilmastonmuutoksen vaikutuksia mukaan luettuna. Tästä huolimatta vihreää infrastruktuuria ei hyödynnetä riittävästi merten aluesuunnitelmissa, vaikka sen avulla voitaisiin edistää merialueiden terveitä ekosysteemejä ja tuottaa merkittävää hyötyä elintarviketuotannon, virkistysten ja matkailun, ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja siihen sopeutumisen, rantaviivan muutosten hallinnan ja katastrofien ehkäisyn alalla.

Meristrategiapuitteiden direktiivissä ei mainita vihreän infrastruktuurin käsitettä, mutta niillä on yhdenmukaiset tavoitteet, sillä direktiivillä pyritään ylläpitämään luonnon monimuotoisuutta ja tekemään meristä puhtaita, terveitä ja tuottavia. Direktiivin 13 artiklan 4 kohdassa edellytetään suojeltujen merialueiden verkostojen perustamista, mikä edistää pyrkimyksiä kohti meriympäristön vihreän infrastruktuurin verkostojen. Direktiivin nojalla toteutettavilla toimenpiteillä pyritään jatkossakin torjumaan meriympäristön tilaan kohdistuvia paineita rajatylittävillä tai alueellisilla toimilla. Tässä toimivat apuna hiljattain määritetyt vertailuperusteet ja menetelmästandardit¹⁸. Vihreän infrastruktuurin käyttöönotosta voi olla apua tavoitteen saavuttamisessa.

Ekosysteemeihin perustuvat lähestymistavat ja vihreä infrastruktuuri tunnustetaan ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevassa EU:n strategiassa¹⁹ asianmukaisiksi keinoiksi torjua **ilmastonmuutosta**. Strategian toimi 7 koskee harmaan infrastruktuurin kestävyyttä, ja siinä viitataan myös vihreään infrastruktuuriin. Kansainvälisellä tasolla ekosysteemeihin

¹³ Euroopan komissio, *EU Water Policy Document on Natural Water Retention Measures*. WFD CIS Working Group Programme of Measures, 2014: https://circabc.europa.eu/sd/a/2457165b-3f12-4935-819a-c40324d22ad3/Policy%20Document%20on%20Natural%20Water%20Retention%20Measures_Final.pdf

¹⁴ https://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020_fi

¹⁵ [Arviointi toimenpideohjelmien vaikutuksesta unionin vesipolitiikan täytäntöönpanoon.](#)

¹⁶ COM(2014) 86 final.

¹⁷ Direktiivi 2014/89/EU, EUVL L 257, 28.8.2014, s. 135.

¹⁸ Komission päätös (EU) 2017/848.

¹⁹ COM(2013) 216 final.

perustuvien lähestymistapojen ilmastohyötyjä on korostettu useissa biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen²⁰ perustuvissa päätöksissä ja Pariisin ilmastositomuksessa²¹. Synergiaetuja voitaisiin kuitenkin hyödyntää nykyistä paremmin, sillä ilmastomuutoksesta johtuvia luonnonkatastrofeja esiintyy yhä useammin. Näistä voidaan mainita esimerkkeinä vuoden 2017 äärimmäiset sääilmiöt, kuten metsäpalot, myrskyt ja tulvat. Vihreän infrastruktuurin erilaisia hyötyjä ilmastomuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa voitaisiin nostaa esiin nykyistä enemmän: vihreä infrastruktuuri auttaa suoraan esimerkiksi sitomalla hiilidioksidia, ja sen välillisiin hyötyihin lukeutuvat vihreään infrastruktuuriin liittyvät aktiiviset liikennemuodot (esim. pyöräily ja käveleminen), jotka vähentävät energian tarvetta ja epäpuhtauksia, infrastruktuurin kyky lieventää lämpösaarekeilmiötä sekä viherkatot ja -seinät, jotka vähentävät rakennusten jäähdytys- ja lämmitystarvetta.

Ilmastomuutokseen sopeutumista koskevan EU:n strategian²² tarkistus antoi mahdollisuuden pohtia keinoja lisätä vihreän infrastruktuurin käyttöönottoa, jotta voitaisiin rakentaa kustannustehokkaasti ilmastomuutoksen kestäviä yhteiskuntia. Tähän tarjoaa mahdollisuuden myös EU:n vesipolitiikan (yhdyskuntajätevesien käsittelystä annettu direktiivi, vesipolitiikan puitedirektiivi ja tulvadirektiivi) uudelleentarkastelu.²³ Synergiaetuja voitaisiin etsiä myös kaupunginjohtajien energia- ja ilmastositomuksen²⁴ tai paikallisviranomaisten kestävä kehityksen järjestön (ICLEI)²⁵ kanssa.

Katastrofiriskien hallinta ja ympäristö liittyvät vahvasti toisiinsa. Yhteys tunnustetaan laajasti, ja ilmastomuutoksen vaikutukset vahvistavat sitä entisestään. EU:n toimintasuunnitelmassa katastrofiriskien vähentämistä koskevasta Sendain kehiksestä 2015–2030²⁶ tunnustetaan selkeästi vihreän infrastruktuurin hyödyt katastrofiriskien vähentämisessä ja hallinnassa. Vihreää infrastruktuuria voidaan edistää EU:n katastrofinhallintaa lujittavilla mekanismeilla.²⁷ Pyrkimykset on kuitenkin muunnettava käytännön toimiksi. Kokemusten mukaan **ekosysteemeihin perustuvat lähestymistavat**, kuten vihreä infrastruktuuri, luontoon perustuvat ratkaisut, luonnolliset vedenpidätystoimet ja ekosysteemeihin perustuvat katastrofiriskien vähentämistoimet, ovat kustannustehokkaita toimintapoliittisia välineitä²⁸, mutta niitä ei hyödynnetä täysimääräisesti ja niiden potentiaalia olisi lisättävä EU:n tasolla.

Yhteisessä maatalouspolitiikassa (YMP) ei suoranaisesti käytetä vihreän infrastruktuurin käsitettä, mutta nykyisen YMP:n kaksi pilaria sisältävät joukon luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja ilmastotoimia koskevia välineitä, joilla voidaan niiden rakenteesta ja täytöntöönpanosta riippuen edistää vihreää infrastruktuuria. Täydentävien ehtojen järjestelmään sisältyy suojakaistoja ja maisemapiirteitä koskevia maan hyvän maatalous- ja

²⁰ <https://www.cbd.int/ecosystem/>; <https://www.cbd.int/climate/>

²¹ <https://unfccc.int/process/the-paris-agreement/the-paris-agreement>

²² COM(2018)738

²³ http://ec.europa.eu/environment/water/index_en.htm

²⁴ http://www.conventiondesmaires.eu/index_en.html

²⁵ <http://iclei-europe.org/about-iclei/>

²⁶ http://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/1_en_document_travail_service_part1_v2.pdf

²⁷ COM(2017) 773 final.

²⁸ <https://www.eea.europa.eu/publications/climate-change-adaptation-and-disaster>

ympäristökunnan toimenpidevaatimuksia, joihin liittyy myös vihreä infrastruktuuri,²⁹ mutta niillä saavutettavat hyödyt vaihtelevat jäsenvaltiosta toiseen. YMP:n ensimmäisen pilarin puitteissa otettiin vuonna 2015 käyttöön pakolliset viherryttämiskäytännöt, joista voi olla hyötyä sekä ympäristölle että ilmastolle. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on kuitenkin hiljattain todennut³⁰, että on epätodennäköistä, että viherryttämällä sen nykyisessä muodossa saadaan aikaan merkittäviä ympäristö- ja ilmastohyötyjä, etenkin luonnon monimuotoisuuden suhteen. YMP:n toisessa pilarissa jäsenvaltioiden ja alueiden käytettävissä on runsaasti erilaisia maaseudun kehittämistoimenpiteitä, jotka voivat auttaa niitä saavuttamaan maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteensa. Viljelijöille voidaan myös maksaa tällaisia toimenpiteitä varten pinta-alaan perustuvaa tukea, jota voidaan täydentää ei-tuotannollisiin investointeihin kohdennetulla tuella. Erityistä tukea voidaan antaa myös luonnonmukaiseen maatalouteen siirtymiseen tai sen ylläpitämiseen sekä lintu- ja luontotyyppidirektiivien ja vesipolitiikan puitedirektiivin säännösten välittömään täytäntöönpanoon.³¹ Myös Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta, jäljempänä 'maaseuturahasto', voidaan tukea metsätalouteen liittyviä toimenpiteitä, joihin voi sisältyä vihreän infrastruktuurin kehittämistä tai ylläpitoa.

Tätä vaikutusta voitaisiin lisätä kannustamalla maisemapiirteiden palauttamista maatalousmaalla ja suojelemalla pysyviä nurmia nykyistä paremmin. Maaseudun kehittämisohjelmien vaikutusta vesipolitiikan puitedirektiivin ja tulvadirektiivin täytäntöönpanoon koskevassa jälkiarvioinnissa arvioitiin myös luonnollisten vedenpidätystoimien käyttöä ja keinoja niiden parantamiseksi. Ruoan ja maanviljelyn tulevaisuudesta annetussa tiedonannossa³² suositellaan innovatiivisia välineitä, joilla voitaisiin mahdollisesti vahvistaa olemassa olevaa vihreää infrastruktuuria.

Vihreää infrastruktuuria on pyritty sisällyttämään **EU:n aluepolitiikkaan**: Euroopan aluekehitysrahastoon (EAKR) ja koheesiorahastoon vuosina 2014–2020 sovellettavissa säännöksissä³³ edellytetään, että kestävä kehitys, ympäristönsuojeluvaatimukset ja luonnon monimuotoisuus mukaan lukien, edistetään monialaisesti. Komissio korostaa jäsenvaltioille antamissaan ohjeissa³⁴, että vihreä infrastruktuuri ja ekosysteemeihin perustuva ilmastonmuutokseen sopeutuminen ovat kustannustehokkaita vaihtoehtoja harmaalle infrastruktuurille ja voimakkaille maankäytön muutoksille tai voivat täydentää niitä.

EU:n makroaluestrategiat³⁵ ovat vihreää infrastruktuuria koskevien hankkeiden suunnittelun ja täytäntöönpanon kannalta hyödyllisiä välineitä, jotka tuovat yhteen eri maita (EU:sta ja sen ulkopuolelta), alueita ja sidosryhmiä. Vihreä infrastruktuuri voi toimia näiden alueiden kestävä kehityksen rakenteellisenä ja toiminnallisena perustana. Tästä voidaan mainita hyvänä esimerkkinä Alppien aluetta koskeva EU:n makroaluestrategia, jonka

²⁹ Toimenpidevaatimukset 1 ja 7, ks. komission yksiköiden valmisteluasiakirja.

³⁰ <http://publications.europa.eu/webpub/eca/special-reports/greening-21-2017/fi/>

³¹ [Key descriptive statistics on the consideration of water issues in the Rural Development Programmes 2014-2020](http://publications.europa.eu/webpub/eca/special-reports/greening-21-2017/fi/)

³² COM(2017) 713 final.

³³ Asetus (EU) N:o 1303/2013, 8 artikla.

³⁴ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/legislation/guidance/

³⁵ Adrian- ja Joonianmeren alue, Alppien alue, Itämeren alue ja Tonavan alue.

puitteissa annettiin lokakuussa 2017 ministeritason yhteinen julistus Alppien alueen vihreästä infrastruktuurista.

Vihreää infrastruktuuria on edistetty myös **EU:n kaupunkipolitiikan** puitteissa. EU:n kaupunkistrategian³⁶ puitteissa käynnistettiin vuonna 2017 kestävästä maankäyttöä ja luontoon perustuvia ratkaisuja koskeva kumppanuus. Kaupunkialueiden innovatiivisten toimenpiteiden³⁷ puitteissa on puolestaan suunnitteilla ehdotuspyyntö, josta on tarkoitus antaa kaupungeille rahoitusta tiettyjä kaupunkien kestävä kehityksen aiheita koskevien innovatiivisten ratkaisujen testaamiseen. Vihreä infrastruktuuri on sisällytetty myös Euroopan vihreä pääkaupunki -palkinnon ja European Green Leaf -palkinnon arviointiperusteisiin.³⁸ Kaupunkialueiden vihreän infrastruktuurin tuntemusta parannetaan ekosysteemien ja ekosysteemipalvelujen kartoitukseen ja arviointiin liittyvän EnRoute-hankkeen³⁹ sekä kaupunkialueilla toteutettavia luontoon perustuvia ratkaisuja koskevien Horisontti 2020 -hankkeiden⁴⁰ avulla. Vihreää infrastruktuuria edistetään kaupunkien ja paikallisyhteisöjen tasolla myös useilla Euroopan kaupunkien käynnistämällä hankkeilla.

EU:n terveystalouden alalla päättäjät ja sidosryhmät eivät ole vielä merkittävästi hyödyntäneet vihreää infrastruktuuria kustannustehokkaana ratkaisuna terveyskysymyksiin, vaikka sen on monissa tutkimuksissa⁴¹ osoitettu vaikuttavan myönteisesti ihmisten terveyteen. Hyviä käytäntöjä on levitettävä. Esimerkkinä voidaan mainita Suomen aloitteet kokonaisvaltaisen, vihreää infrastruktuuria ja terveyttä koskevan lähestymistavan edistämiseksi.

Vihreä infrastruktuuri mahdollistaa monia ekosysteemeihin perustuvia hyötyjä ja voi siten edistää uuden **energiainfrastruktuurin** yleistä hyväksyntää. Lajien elinympäristöjen parantaminen, kuten voimalinjojen alla kulkevien alueiden muuttaminen elinympäristöiksi matalan kasvillisuuden avulla, on ollut paikallisyhteisöjen ja maanomistajien keskuudessa suosittua ja auttanut hankkeiden toteuttajia vähentämään kasvillisuuden hoitokustannuksia.⁴² Uusiutuvan energian verkkoa koskevassa aloitteessa (*Renewables Grid Initiative*) palkitaan hankkeita, joissa on hyödynnetty erinomaisia ja innovatiivisia luonnon ja sen monimuotoisuuden suojelua koskevia käytäntöjä (esim. Elia ja TERNAN toteuttamat hankkeet).⁴³ Vastaavia käytäntöjä voitaisiin ottaa käyttöön koko EU:n alueella, ja sääntelyviranomaiset voisivat mahdollisesti kannustaa niiden käyttöä hyvinä keinoina varmistaa yhteistä etua koskevien hankkeiden viiveetön toteuttaminen Euroopan laajuisten energiaverkkojen (TEN-E) ensisijaisilla käytävillä, mikä on edellytys yhtenäisten, luotettavien, kilpailukykyisten ja kestävien EU:n energian sisämarkkinoiden luomiselle sekä EU:n ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamiselle.

³⁶ <http://www.urbanagendaforthe.eu>

³⁷ <http://www.uia-initiative.eu/>

³⁸ <http://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/>

³⁹ www.oppla.eu/EnRoute ja <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC110402>

⁴⁰ Esim. Nature4Cities, GrowGreen, NAIAD, NATURVATION, UNALAB, Connecting ja UrbanGreenUp.

⁴¹ Esim. luonnon terveyshyötyjä ja yhteiskunnallisia hyötyjä käsittelevää tutkimusta koskeva raportti:

<http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/intro/>

⁴² BESTGRID-hanke, <https://www.bestgrid.eu>

⁴³ Ks. komission yksiköiden valmisteluasiakirja.

EU:n liikennepolitiikan alalla on joitakin esimerkkejä hyvistä käytännöistä, mutta ne ovat yhä toisistaan liian irrallisia. Lisätoimia tarvitaan luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi hyödyntämällä vihreää infrastruktuuria Euroopan laajuisten liikenneverkkojen (TEN-T)⁴⁴ rinnalla. Lisäksi tarvitaan toimia, jotka hyödyttävät niin luontoa kuin taloutta sekä edistävät uuden liikenneinfrastruktuurin hyväksyntää yhteiskunnassa. Tätä varten voidaan esimerkiksi ylläpitää luonnoltaan monimuotoisia alueita TEN-T-käytävien varrella tai turvata villieläinten turvallinen liikkuminen sitä varten rakennettujen rakenteiden avulla. Euroopan laajuisten verkkojen ja vihreän infrastruktuurin välistä synergiaa on tärkeää lisätä EU:n tasolla esimerkiksi selvittämällä mahdollisuuksia tehdä Verkkojen Eurooppa -välineen⁴⁵ hankkeista ympäristöystävällisempiä.

2.2. Tiedotuksen parantaminen, tietämysperustan vahvistaminen ja innovoinnin edistäminen

Vihreää infrastruktuuria koskevassa strategiassa kehoitetaan komissiota parantamaan vihreää infrastruktuuria koskevaa tietoa ja sen levittämistä. Tiedon saatavuutta on parannettu luonnon monimuotoisuutta käsittelevässä eurooppalaisessa BISE-tietojärjestelmässä⁴⁶ muun muassa vihreää infrastruktuuria koskevan osion⁴⁷ avulla. Myös muiden tiedonjakoalustojen kanssa etsitään synergiaetuja. Lisäksi on julkaistu ohjeita siitä, miten vihreä infrastruktuuri voidaan huomioida eri politiikanaloilla (esim. alue- ja koheesiopolitiikka⁴⁸, vesipolitiikka ja tulvien hallinta⁴⁹, ympäristövaikutusten arviointi⁵⁰ ja strateginen ympäristöarviointi⁵¹).

Vihreää infrastruktuuria koskevan tietämysperustan vahvistaminen on osa laajempia toimia tietämysperustan luomiseksi vuoteen 2020 ulottuvan luonnon monimuotoisuutta koskevan EU:n strategian tavoitetta 2 varten. Ekosysteemien ja ekosysteemipalvelujen kartoittamista ja arviointia koskeva EU:n aloite (MAES) käynnistettiin vuonna 2013. Siinä annetaan EU:lle ja sen jäsenvaltioille menetelmiä koskevia ohjeita ekosysteemien ja niiden palvelujen tilan kartoittamiseen ja arviointiin. Vuonna 2016 julkaistussa MAES-aloitteen neljännessä raportissa⁵² keskitytään kaupunkialueiden vihreään infrastruktuuriin.

Komissio on julkaissut kertomuksen⁵³ vihreän infrastruktuurin ja ekosysteemien ennallistamisen strategisessa suunnittelussa tarvittavien paikkatietojen ja muun tiedon tuottamisesta. Sillä täytetään komissiolle vihreää infrastruktuuria koskevassa strategiassa annettu tehtävä selvittää, ”missä laajuudessa ja minkä laatuina teknisiä tietoja ja

⁴⁴ <https://ec.europa.eu/inea/en/ten-t>

⁴⁵ <https://ec.europa.eu/inea/connecting-europe-facility/cef-transport>

⁴⁶ <http://biodiversity.europa.eu/>

⁴⁷ <http://biodiversity.europa.eu/topics/green-infrastructure>

⁴⁸ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guides/2013/guide-to-multi-benefit-cohesion-policy-investments-in-nature-and-green-infrastructure

⁴⁹ <https://www.eea.europa.eu/publications/green-infrastructure-and-flood-management>

⁵⁰ <http://ec.europa.eu/environment/eia/eia-support.htm>

⁵¹ <http://ec.europa.eu/environment/eia/sea-support.htm>

⁵² <http://biodiversity.europa.eu/maes> ja <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101639>

⁵³ Estreguil, C., Dige, G., Kleeschulte, S., Carrao, H., Raynal, J. and Teller, A., Strategic Green Infrastructure and Ecosystem Restoration: geospatial methods, data and tools, EUR 29449 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, ISBN 978-92-79-97295-9, doi:10.2760/36800, JRC113815.

paikkatietoja on päätöksentekijöiden käytettävissä vihreän infrastruktuurin käyttöönottoa ja hyödyntämistä ajatellen”.

Euroopan ympäristökeskus ja Yhteinen tutkimuskeskus tekevät yhdessä vihreää infrastruktuuria ja ennallistamista tukevaa työtä ja ovat julkaisseet selvityksiä olemassa olevan tiedon ja uusien menetelmien käytettävyydestä vihreän infrastruktuurin käyttöönotossa ja hyödyntämisessä.⁵⁴

EU:n tutkimus- ja innovaatiopolitiikan alalla vihreään infrastruktuuriin liittyviä hankkeita on rahoitettu seitsemännestä tutkimuksen puiteohjelmasta ja vuodesta 2014 lähtien Horisontti 2020 -ohjelmasta. Investointimahdollisuuksia tarjotaan luontoon perustuvien ratkaisujen käyttöönottoa ja arviointia koskevien tutkimus-, innovaatio- ja demonstraatiohankkeiden kautta. Niitä on täydennetty yhtenäistämällä politiikkoja, kehittämällä indikaattoreita, jakamalla tietoa sekä tekemällä yrityksille ja yhteiskunnan toimijoille suunnattua markkinointi- ja tiedotustyötä, sillä vihreän infrastruktuurin hankkeiden laajentamista ja priorisointia voidaan edistää luontoon perustuvien ratkaisujen moninaisia hyötyjä koskevan näytön avulla. Rahoituksen saantia helpotetaan tutkimuslaitosten rahoittaman Oppla-tiedonjakoalustan⁵⁵ ja ThinkNature-verkostoitumisalustan⁵⁶ avulla.

Vihreää infrastruktuuria koskevassa strategiassa annettiin komissiolle tehtäväksi myös ”arvioida, miten tekniset standardit, jotka liittyvät erityisesti fyysisiin rakennuskomponentteihin ja prosesseihin, voisivat omalta osaltaan myötävaikuttaa vihreää infrastruktuuria edistävien tuotteiden markkinoiden kasvattamiseen”. Vihreää infrastruktuuria koskevien standardien mahdollinen kehittäminen sisältyy standardointia koskevaan unionin vuotuisen työohjelmaan⁵⁷, ja komissio on tehnyt asiaa koskevan tutkimuksen⁵⁸. Työtä jatketaan tulevana kuukausina, ja siihen otetaan mukaan myös asiaan liittyvät sidosryhmä- ja standardointiorganisaatiot. Tavoitteena on arvioida, tarvitaanko vihreään infrastruktuuriin liittyviä uusia standardeja, ja jos tarvitaan, millä osa-alueilla.

2.3. Rahoituksen saannin parantaminen

Tuoreen selvityksen⁵⁹ mukaan vihreää infrastruktuuria koskeva EU:n rahoitus oli ohjelmakaudella 2007–2013 arviolta noin 6 579 miljoonaa euroa. Eniten rahoitusta myönnettiin maaseuturahastosta. Life-ohjelmasta myönnetään luonnon monimuotoisuuteen ja vihreään infrastruktuuriin kohdennettua rahoitusta.⁶⁰

Ohjelmakaudella 2014–2020 vihreää infrastruktuuria tuetaan myös Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta suoraan luonnon monimuotoisuuteen, luontoon ja vihreään infrastruktuuriin kohdennettavalla rahoituksella. Näiden alojen investointeihin on varattu 3 700 miljoonaa euroa. Lisäksi rahoitetaan monilla muilla asiaan liittyvillä aloilla

⁵⁴ Ks. komission yksiköiden valmisteluasiakirja.

⁵⁵ <http://oppla.eu/>

⁵⁶ <https://www.think-nature.eu/>

⁵⁷ COM(2017) 453 final.

⁵⁸ http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/docs/green_infrastructures/GI%20Final%20Report.pdf

⁵⁹ http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/docs/green_infrastructures/GI%20Final%20Report.pdf

⁶⁰ <http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

tehtäviä investointeja esimerkiksi tulvien torjuntaan, veden puhdistamiseen tai rakennusten kunnostamiseen.

Vihreää infrastruktuuria koskevan strategian mukaan komissio tutkii edelleen mahdollisuuksia ottaa käyttöön innovatiivisia rahoitusmekanismeja vihreän infrastruktuurin tukemiseksi ja suunnittelee EU:n rahoitusvälineen, jolla tuetaan vihreään infrastruktuuriin liittyvien hankkeiden toteuttajia. Vihreää infrastruktuuria koskeville hankkeille voidaan myöntää rahoitusta luonnonpääoman rahoitusjärjestelystä⁶¹. Se on rahoitusväline, jolla tuetaan luonnon monimuotoisuutta ja ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevia hankkeita, jotka tuottavat tuloja tai todistettavia kustannussäästöjä. Ensimmäinen laina myönnettiin huhtikuussa 2017⁶², ja sen odotetaan tuovan merkittäviä vihreää infrastruktuuria ja luontoa koskevia hyötyjä. Vuonna 2018 on hyväksytty myös kolme muuta toimea, kuten esimerkiksi laina Ateenan kaupungille vihreää kaupunki-infrastruktuuria varten. Valmisteilla on lisäksi useita muita asiaa koskevia hankkeita.

Vihreää infrastruktuuria koskevia hankkeita voidaan tukea välillisesti myös Euroopan strategisten investointien rahaston⁶³ (ESIR) ja uuden ESIR II -asetuksen tavoitteiden avulla (liittävät ESIR-rahaston useampiin kestäviin ja rajat ylittäviin hankkeisiin ja erityisesti hankkeisiin, joilla edistetään ilmastopoliittisten osapuolten 21. konferenssin (COP21) ilmastotavoitteiden saavuttamista tai siirtymistä resurssitehokkaampaan, (lähes) hiilivapaaseen kiertotalouteen.

EU on osarahoittanut Horisontti 2020 -ohjelman kautta hankkeita vihreän infrastruktuurin toteuttamiseksi luontoon perustuvien ratkaisujen ja ennallistamisen avulla. Vuosina 2014–2015 ohjelman ehdotuspyyntöjen kautta myönnettiin rahoitusta 38,6 miljoonaa euroa, vuonna 2016 yhteensä 68 miljoonaa euroa ja vuonna 2017 vielä 73 miljoonaa euroa. Lisäksi ERA-Net-ohjelmaan kuuluvasta BiodivERsA-yhteisrahastosta⁶⁴ myönnettiin kansallisille viranomaisille vuosina 2015–2016 vihreään infrastruktuuriin liittyviä hankkeita varten 33 miljoonaa euroa. Muissa rahoitusvälineissä, kuten rakennerahastoissa, voitaisiin hyödyntää vihreää infrastruktuuria koskevien tutkimus- ja innovaatiohankkeiden tuloksia ja kehittää niitä edelleen laajentamalla tukitoimia ja parantamalla niiden yhdenmukaisuutta, mutta näin ei ole vielä tehty.

Arvioinnin perusteella voidaan todeta, että EU:n eri rahoitusvälineiden tarjoamia mahdollisuuksia ei ole vielä hyödynnetty täysimääräisesti ja rahoituksen saannin parantamista on jatkettava. Eräät biologista monimuotoisuutta ja luontoa käsittelevän koordinoitiryhmän puitteissa kuullut sidosryhmät katsoivat vihreään infrastruktuuriin keskittyvän rahoitusvälineen puutteen olevan este rahoituksen saannille. Olemassa olevista mahdollisuuksista⁶⁵ on tiedotettava enemmän. Tietoa on annettava myös siitä, miten eri

⁶¹ <http://www.eib.org/products/blending/ncff/index.htm>

⁶² <http://www.eib.org/products/blending/ncff/project-examples/index.htm>

⁶³ <http://www.eib.org/efsi/>

⁶⁴ <http://www.biodiversa.org/>

⁶⁵ Ks. komission opas luontoon ja vihreään infrastruktuuriin kohdistuvista, monia etuja tuottavista koheesiopolitiikan investoinneista: *Guide to multi-benefit cohesion policy investments in nature and green infrastructure*.

lähteitä voidaan yhdistellä strategisempien ja yhdennettympien vihreän infrastruktuurin hankkeiden mahdollistamiseksi.

Vihreään infrastruktuuriin tehtävät investoinnit antavat yksityisen sektorin toimijoille hyvän tuoton. Rakennuttajat voivat vihreän infrastruktuurin avulla kasvattaa maa-alueiden arvoa tai suojella omaisuutta ilmastonmuutoksen vaikutuksilta, sillä monet ekosysteemit varastoivat hiilidioksidia ja auttavat torjumaan eroosiota ja tulvia. Jotta näiden mahdollisuuksien hyödyntämistä voitaisiin lisätä, tarvitaan ohjeita vihreään infrastruktuuriin tehtävien investointien taloudellisen tuoton määrälliseen arviointiin. Tähän tarpeeseen vastataan luontoa, ihmisiä ja taloutta varten laaditun toimintasuunnitelman toimesta 1 b, jossa esitetään komission ohjeet ekosysteemipalvelujen huomioon ottamiseen päätöksenteossa.⁶⁶

2.4. EU:n tasolla toteutettavien, vihreään infrastruktuuriin liittyvien hankkeiden edistäminen

Vihreää infrastruktuuria koskevassa EU:n strategiassa korostetaan, että on tärkeää tukea EU:n tasolla toteutettavia vihreään infrastruktuuriin liittyviä hankkeita, jotta alan hankkeita ei toteutettaisi vain toisistaan riippumattomina aloitteina, jolloin niiden koko potentiaalia ei saada hyödynnettyä. Strategiassa kannustetaan jäsenvaltioita ja alueita tarttumaan tilaisuuksiin kehittää vihreää infrastruktuuria valtioiden rajat ylittävissä tai valtioiden välisissä yhteyksissä.

Jäsenvaltioissa on tähän mennessä toteutettu onnistuneesti vain muutamia valtioiden välisiä aloitteita, kuten eurooppalaista vihreää vyöhykettä koskeva aloite⁶⁷ ja Tonavan alajuoksun vihreää käytävää koskeva aloite⁶⁸. Viimeksi mainitussa aloitteessa on arvioitu, että yksi hehtaari ennallistettua tulvasannetta tuottaa vuodessa 500 euron arvosta ekosysteemipalveluja, jotka auttavat monipuolistamaan paikallisia elinkeinoja.

EU:n laajuisiin vihreää infrastruktuuria koskeviin hankkeisiin myönnettävän tuen osalta voidaan todeta, että nykyisissä rahoitusvälineissä keskitytään pääasiassa yksittäisissä jäsenvaltioissa toteutettaviin hankkeisiin (poikkeuksena Interreg). Niillä on myös omat menettelyä koskevat vaatimuksensa ja aikataulunsa, mikä vaikeuttaa rajatylittävien vihreää infrastruktuuria koskevien hankkeiden suunnittelua ja toteuttamista.

Yleisesti ottaen vihreä infrastruktuuri voitaisiin huomioida strategisen suunnittelun välineissä nykyistä paremmin, ja toimien välillä pitäisi etsiä enemmän synergiaetuja. Tällaisia strategisia välineitä ovat esimerkiksi vesienhoitosuunnitelmat, Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat, kansalliset ilmanlaatusuunnitelmat, maaseudun kehittämisohjelmat, koheesiopolitiikan toimenpideohjelmat sekä Euroopan laajuiset verkot. Suunnitelmilla voitaisiin edistää EU:n laajuisen vihreän infrastruktuurin verkoston luomista.

Vihreää infrastruktuuria koskevassa strategiassa todetaan, että Euroopan laajuisen vihreän infrastruktuurin verkoston (TEN-G) kehittämisestä ”koituisi tuntuja etuja pyrittäessä turvaamaan joidenkin Euroopan symboliarvoltaan suurimpien ekosysteemien sietokyky ja

⁶⁶ http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/action_plan/factsheets_en.pdf

⁶⁷ <http://www.europeangreenbelt.org/>

⁶⁸ <http://climate-adapt.eea.europa.eu/metadata/case-studies/lower-danube-green-corridor-floodplain-restoration-for-flood-protection>

elinvoimaisuus, minkä myötä syntyisi yhteiskunnallista ja taloudellista hyötyä”. Strategian mukaan komissio toteuttaa tutkimuksen, jossa arvioidaan mahdollisuuksia kehittää Euroopan laajuinen TEN-G-aloite ja johon sisältyy arvio tällaisen aloitteen kustannuksista sekä taloudellisista, yhteiskunnallisista ja ympäristöön liittyvistä hyödyistä. Myös Euroopan parlamentti⁶⁹, neuvosto⁷⁰ ja alueiden komitea⁷¹ ovat tukeneet TEN-G-aloitetta.

Vuonna 2016 julkaistussa kustannus-hyötyanalyysissä⁷² todetaan, että jos vihreää infrastruktuuria käsiteltäisiin EU:n tasolla strategisemmin, voitaisiin jokaista sijoitettua euroa kohden saada enemmän hyötyä kuin nykyisestä vihreää infrastruktuuria koskevasta politiikasta ja rahoituksesta (kustannus-hyötysuhde olisi yli kaksinkertainen nykyiseen lähestymistapaan verrattuna).

Luontoa, ihmisiä ja taloutta varten laadittuun toimintasuunnitelmaan sisältyvän toimen numero 12 mukaan komission olisi laadittava ohjeet, jotka muodostavat strategiset puitteet EU:n tason vihreän infrastruktuurin kehittämisen tueksi. Tarkoituksena olisi auttaa tunnistamaan EU:n yhteisen edun mukaisia hankkeita ja asettamaan ne etusijalle kohdentamalla niihin asianmukaista rahoitusta nykyisestä monivuotisesta rahoituskehiksestä, jotta niitä voidaan toteuttaa yli hallinnollisten rajojen.

3. Päätelmät ja tulevat toimet

Vihreää infrastruktuuria koskevassa EU:n strategiassa tuodaan esiin vihreän infrastruktuurin hyötyjä, ja strategialla on onnistuttu vauhdittamaan vihreän infrastruktuurin käyttöönottoa EU:ssa. Eri tasoilla on edistytty, mutta haasteitakin on yhä. Vihreää infrastruktuuria on otettava käyttöön ja hyödynnettävä nykyistä laajemmin. Näytön perusteella vihreän infrastruktuurin suhteen ei ole vielä alettu soveltaa strategista, EU:n tason lähestymistapaa, minkä vuoksi olisikin harkittava vankemman kehiksen luomista vihreän infrastruktuurin mahdollistamiseksi. Vihreän infrastruktuurin käyttöönotto ja hyödyntäminen on usein pienimuotoista, eikä vielä tunnusteta asianmukaisesti niitä taloudellisia ja yhteiskunnallisia hyötyjä, joita voidaan saavuttaa käyttämällä vihreän infrastruktuurin ratkaisuja harmaan infrastruktuurin sijaan.

Jäsenvaltioissa on panostettava enemmän kansallisten vihreän infrastruktuurin strategioiden laatimiseen ja toteuttamiseen sekä heikentyneiden ekosysteemien ennallistamisen painopisteiden asettamista koskeviin kehyksiin, joissa noudatetaan ekosysteemien ja ekosysteemipalvelujen kartoittamisen ja arvioinnin toimintatapoja. Tällä tavalla voitaisiin tehokkaammin hyödyntää luonnonsuojeludirektiivien nojalla laadittavien, toteutusjärjestyksen sisältävien toimintasuunnitelmien sekä vesipolitiikan puitedirektiivin ja meristrategiapuitedirektiivin välisiä synergiaetuja.

⁶⁹ Euroopan parlamentin 2. helmikuuta 2016 antama päätöslauselma biologista monimuotoisuutta koskevan EU:n strategian väliarvioinnista, 29 kohta.

⁷⁰ Neuvoston 16. joulukuuta 2015 antamat päätelmät ”Väliarviointi luonnon monimuotoisuutta koskevasta EU:n strategiasta vuoteen 2020”, 30 kohta.

⁷¹ Alueiden komitean 26. kesäkuuta 2014 antama lausunto aiheesta ”Monitasoinen hallinto vuoteen 2020 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian edistämisessä ja kansainvälisten Aichin tavoitteiden saavuttamisessa”, 53 kohta.

⁷² Ks. alaviite 59.

Vihreän infrastruktuurin huomioiminen soveltuvissa EU:n rahoitusmekanismeissa on avannut uusia mahdollisuuksia, mutta rahoitusta hyödynnetään yhä liian vähän. Tarvitaan tehokkaampia toimia sen varmistamiseksi, että vihreä infrastruktuuri huomioidaan kaikissa asiaan liittyvissä EU:n politiikoissa ja säädöksissä. On tärkeää varmistaa nykyistä strategisemman lähestymistavan noudattaminen ja tukea vihreää infrastruktuuria mahdollisimman tehokkaasti EU:n tulevista rahoitusvälineistä. Lisäksi olisi parannettava ekosysteemeihin perustuvien politiikkojen johdonmukaisuutta esimerkiksi parantamalla olemassa olevien alustojen yhteentoimivuutta.

Luontoa, ihmisiä ja taloutta varten laaditun toimintasuunnitelman toimen numero 12 toteuttaminen ja toimeen liittyvät ohjeet, joilla tuetaan EU:n tasolla toteuttavia, vihreään infrastruktuuriin liittyviä hankkeita, tarjoavat mahdollisuuden selkeyttää vihreän infrastruktuurin käsitettä (on esitetty huomioita siitä, että ajoittain on vaikea tavoittaa kaikkia EU:n määritelmän kattamia osa-alueita). Ohjeissa annetaan myös konkreettisia esimerkkejä siitä, miten vihreä infrastruktuuri liittyy ekosysteemien ennallistamiseen. Tavoitteena on helpottaa luontoon ja sen monimuotoisuuteen liittyvien investointien optimointia nykyisessä monivuotisessa rahoituskehityksessä samoin kuin antaa tietoa tuleviin neuvotteluihin siitä, miten olisi toimittava vuoden 2020 jälkeen.

Lisäksi komission ohjeet⁷³ siitä, miten ekosysteemit ja niiden tuottamat palvelut voidaan sisällyttää päätöksentekoon helpottavat vihreän infrastruktuurin taloudellisten, yhteiskunnallisten ja ympäristöön liittyvien hyötyjen huomioon ottamista.

Tässä kertomuksessa esitettyjä tuloksia ja päätelmiä hyödynnetään vuoteen 2020 ulottuvan luonnon monimuotoisuutta koskevan EU:n strategian lopullisessa arvioinnissa ja seurannassa. Ne tukevat tavoitteiden saavuttamista myös muilla EU:n keskeisillä politiikanaloilla, kuten talouskasvun ja työllisyyden, ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen, katastrofiriskien vähentämisen, koheesiopolitiikan sekä kestävästä maa- ja metsätalouden alalla, sekä edistävät laajemmin myös kestävästä kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

⁷³ http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm